

Szanowni Państwo,

Przedstawiamy wybrane tezy orzeczeń i postanowień wydanych przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w okresie od stycznia do kwietnia 2014r. Prezentowane Państwu tezy dotyczą kwestii najczęściej pojawiających się, najciekawszych lub wywołujących wątpliwości w praktyce orzeczniczej.

*Do czasu zakończenia prac nad nową stroną internetową WSD, tezy najnowszych orzeczeń i postanowień publikowane będą dzięki uprzejmości redakcji portalu adwokatura.pl oraz *Palestry*. Budowana obecnie strona internetowa WSD, poza informacjami dotyczącymi samego sądu, zawierać będzie tezowane orzeczenia i postanowienia WSD, orzeczenia Sądu Najwyższego wydawane w sprawach dyscyplinarnych oraz dział pod roboczym tytułem „Przegląd prawa dyscyplinarnego”, w którym publikowane będą teksty poświęcone zagadnieniom etyki zawodowej i procedury dyscyplinarnej.*

Radostaw Baszuk, wiceprezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Postanowienie WSD z dnia 18 stycznia 2014r., WSD 81/13: Tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych może ulegać zmianie stosownie do usprawiedliwionych sytuacji okoliczności sprawy.

Orzeczenie WSD z dnia 15 lutego 2014r., WSD 89/13: Obowiązkiem adwokata w każdym postępowaniu jest uzyskanie zgody reprezentowanej strony na zaniechanie wniesienia środka odwoławczego, zaś biorąc pod uwagę krótkie terminy związane z wniesieniem środków, obowiązek ten oznacza konieczność niezwłocznego skontaktowania się z klientem po doręczeniu orzeczenia, które może zostać zaskarżone.

Orzeczenie WSD z dnia 22 lutego 2014r., WSD 88/13: 1. Nadużycie wykonywanego zawodu adwokata przy popełnieniu przestępstwa umyślnego płaćnej protekcji albo okazywanie przy popełnieniu tego przestępstwa, że dalsze wykonywanie zawodu adwokata zagraża istotnym dobrom chronionym prawem, z istoty swojej pociąga za sobą utratę przymiotu nieskazitelności charakteru oraz rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu, co uzasadnia wymierzenie kary dyscyplinarnej wydalenia z

adwokatury.

2. Przeprowadzenie postępowania przed sądem dyscyplinarnym i wydanie orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego pod jego nieobecność, w sytuacji, gdy obwiniony ten byłby wadliwie wezwany na posiedzenie, nie zaś rozprawę, stanowić może mogące mieć wpływ na treść orzeczenia rażące naruszenie przepisu art. 95 ust. 2 zdanie drugie ustawy Prawo o adwokaturze.

3. Zaliczenie okresu tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych na poczet orzeczonej kary dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych, wobec braku umożliwiającego to przepisu ustawy Prawo o adwokaturze, nastąpić powinno poprzez odpowiednie zastosowanie przepisów art. 413 §2 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy. Tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych, orzekane na podstawie art. 95j ustawy, nie jest wprawdzie środkiem zapobiegawczym i nie stanowi odpowiednika przewidzianego w art. 276 k.p.k. zawieszenia w wykonywaniu zawodu, niemniej oba środki powodują dla adwokata tożsame konsekwencje w zakresie niemożności wykonywania zawodu, co upoważnia do przyjęcia tezy o dopuszczalności odpowiedniego stosowania wskazanego przepisu k.p.k. w postępowaniu dyscyplinarnym.

Orzeczenie WSD z dnia 22 lutego 2014r., WSD 79/13: Zaskarżenie orzeczenia na korzyść obwinionego w całości, tj. co do winy, bez sformułowania konkretnego zarzutu, nie oznacza, iż jakkolwiek obszar kontroli ujęty w art. 438 k.p.k. pozostaje poza granicami środka odwoławczego. Sąd odwoławczy, w przeciwieństwie do sądu kasacyjnego, nie jest związany granicami podniesionych w środku zaskarżenia zarzutów. Związanie takie występuje jedynie w wypadku odwołania wniesionego na niekorzyść obwinionego, choć i w tym wypadku art. 95h ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze nakazuje wzięcie pod rozwagę z urzędu naruszenia prawa materialnego oraz rażącego naruszenia przepisów o postępowaniu.

Orzeczenie WSD z dnia 22 lutego 2014 r., WSD 95/13: §8 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu nie może stanowić samodzielnej podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej. Materialnoprawną podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej musi być bowiem przepis rangi ustawowej, a kryterium tego nie spełnia uchwała wprowadzająca Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, będąca aktem wewnętrznym organu samorządu zawodowego adwokatury.

Orzeczenie WSD z dnia 22 lutego 2014 r., WSD 95/13: Zaskarżone orzeczenie narusza art. 413 §1 k.p.k. Brak jest opisu i kwalifikacji prawnej zarzucanego obwinionemu czynu, brak jest podstawy prawnej ukarania obwinionego. Naruszony został również art. 413 § 2 pkt. 1 k.p.k., gdyż pomimo ukarania obwinionego nie został opisany przypisany mu czyn wraz z kwalifikacją prawną. Za niedopuszczalne uznać należy odwołanie się w orzeczeniu sądu dyscyplinarnego do wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, bez przytoczenia zarzutu, jego kwalifikacji prawnej z wniosku oraz/lub szczegółowego opisu przypisanego obwinionemu czynu wraz z podstawą prawną ukarania.

Orzeczenie WSD z dnia 22 lutego 2014 r., WSD 95/13: Zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego, stosowanego zgodnie z art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze, brak jest możliwości wydania w postępowaniu dyscyplinarnym orzeczenia zaocznego. Niestawiennictwo na rozprawie obwinionego nie tamuje rozpoznania sprawy, przy czym orzeczenie w takim przypadku zapada pod jego nieobecność. Stosownie do art. 377 § 3 k.p.k. w zw. z art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze postępowanie może toczyć się pod nieobecność obwinionego, chyba, że sąd uzna jego obecność za niezbędną. Zgodnie z art. 377 § 6 k.p.k. w zw. z art. 95 n ustawy Prawo o adwokaturze wyrok wydany pod nieobecność obwinionego nie jest traktowany jako wyrok zaoczny.

Postanowienie WSD z dnia 22 marca 2014r., WSD 145/12: Art. 88a ustawy – Prawo o adwokaturze stanowi, że od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom przysługuje odwołanie. Szczegółowe zasady odnośnie do zaskarżania postanowień o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przewiduje natomiast Kodeks postępowania karnego. Sąd rozpoznając zażalenia na takie postanowienie działa jako sąd odwoławczy, w związku z czym zgodnie z art. 426 §1 k.p.k. zażalenie na takie postanowienie jest niedopuszczalne z mocy ustawy i jako takie podlega pozostawieniu bez rozpoznania na podstawie art. 430 §1 k.p.k. w zw. z art. 429 §1 k.p.k.

Postanowienie WSD z dnia 29 marca 2014r., WSD 2/13: Wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnych orzeczeń (w wypadku postępowania dyscyplinarnego orzeczeń i postanowień) kończących postępowanie sądowe. Postanowienie sądu dyscyplinarnego, zapadłe w wyniku odwołania od kary upomnienia wymierzonej przez Dziekana w trybie art. 85 ustawy Prawo o adwokaturze

i utrzymujące w mocy upomnienie dziekańskie kończy jedynie postępowanie przed Dziekanem, a nie "postępowanie sądowe", w związku z czym po uprawomocnieniu nie może być w ogóle uchylone w trybie wznowienia postępowania określonego przepisami odpowiednio stosowanego w postępowaniu dyscyplinarnym rozdziału 56 k.p.k., tak na podstawie art. 540 i 540b k.p.k., jak również na podstawie art. 542 § 3, czyli z urzędu - w razie ujawnienia się uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k.

Postanowienie WSD z dnia 29 marca 2014r., WSD 18/13: Wznowienie postępowania może nastąpić tylko w wypadku uprawdopodobnienia w wysokim stopniu występowania określonych, wskazanych w ustawie, błędów lub wad prawnych zaskarżonego rozstrzygnięcia. Prawny obowiązek wykazania istnienia podstaw wznowienia (formalny ciężar dowodu) oraz niekorzystny skutek wypływający z niewykazania błędności kwestionowanego prawomocnego rozstrzygnięcia (tzw. materialny ciężar dowodu) spoczywa na podmiocie, który wnosi nadzwyczajny środek unormowany w rozdziale 56 k.p.k.

Postanowienie WSD z dnia 29 marca 2014r., WSD 19/14: Ocena czy niestawiennictwo stron jest "in concreto" usprawiedliwione, czy nie, pozostawiona jest do swobodnego uznania sądu dyscyplinarnego. Sąd dyscyplinarny, korzystając z prawa do "swobodnego uznania" powinien jednak niewątpliwie odpowiednio stosować treść art. 117 § 2 k.p.k., gdzie wprowadzono pojęcie "należytego usprawiedliwienia niestawiennictwa". Należyte usprawiedliwienie to niewątpliwie takie, które wskazuje na okoliczności rzeczywiście uniemożliwiające stronie stawienie się na rozprawę i udokumentowane w sposób nie budzący wątpliwości co do zaistnienia tych okoliczności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2004 r., SDI 20/04, LEX nr 568815).

Postanowienie WSD z dnia 29 marca 2014r., WSD 136/12: Zgodnie z art. 95c ustawy Prawo o adwokaturze, postępowanie dyscyplinarne obejmuje: 1) dochodzenie, 2) postępowanie przed sądem dyscyplinarnym, 3) postępowanie wykonawcze. Jak z kolei wynika z art. 95ł ust.1 ustawy, sąd dyscyplinarny przesyła odpis prawomocnego orzeczenia właściwej radzie adwokackiej do wykonania. Konsekwencją powyższych przepisów jest konieczność przyjęcia, że organem prowadzącym postępowanie dyscyplinarne w zakresie postępowania wykonawczego jest właściwa rada adwokacka a nie sąd dyscyplinarny. „Regulamin organizacji i funkcjonowania okręgowych rad adwokackich” (...) w Rozdziale VIII zatytułowanym “Wykonywanie orzeczeń

dyscyplinarnych i sądowych”, w §26 ust. 1 stwierdza jednoznacznie, że wykonywanie prawomocnych orzeczeń sądowych i dyscyplinarnych należy do rady. Jak wynika z kolei z §26 ust. 4 oraz §29 Regulaminu, karę pieniężną wykonuje rada w formie uchwały zaś koszty postępowania dyscyplinarnego ściąga się na zasadach i w trybie określonym dla wykonywania kary pieniężnej. Analiza powyższych przepisów prowadzi do kategorycznego wniosku, że sąd dyscyplinarny izby adwokackiej nie jest właściwy w postępowaniu wykonawczym do rozpoznania wniosku o rozłożenie na raty orzeczonych prawomocnie kary pieniężnej i kosztów postępowania. Właściwą do rozpoznania takiego wniosku jest wyłącznie rada adwokacka, która podejmuje w tym zakresie uchwałę.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 56/12: Poza przywołanym art. 88a, przepisy działu VIII ustawy Prawo o adwokaturze nie regulują wprost zagadnienia środka odwoławczego od postanowień rzecznika dyscyplinarnego umarzającego dochodzenie lub odmawiającego jego wszczęcia. Kierując się regułą wyrażoną w art. 95n ustawy, stosować w tej kwestii należy zatem odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Stosując odpowiednio w postępowaniu dyscyplinarnym przepisy art. 465 § 1 i 2, art. 329 §1 k.p.k. przyjąć zatem należy, że od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego kończącego postępowanie przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji, a zatem w myśl art. 91 ust. 2 ustawy, do sądu dyscyplinarnego izby adwokackiej. Rozpoznanie odwołania przez Sąd Dyscyplinarny nie następuje w postępowaniu sądowym, jest natomiast tzw. czynnością sądową w dochodzeniu dyscyplinarnym. Sąd dyscyplinarny izby adwokackiej jest zatem w tym wypadku nie sądem wydającym postanowienie kończące postępowanie, ale sądem odwoławczym od kończących postępowanie postanowień rzecznika dyscyplinarnego. Od orzeczeń sądu odwoławczego nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 426 §1 k.p.k.). W tym miejscu dochodzi się do istoty analizowanego zagadnienia. Tak art. 426 §1 k.p.k. jak i art. 91 ust. 3 ustawy Prawo o adwokaturze dla przełamania w postępowaniu dyscyplinarnym zasady, iż od orzeczeń sądu odwoławczego nie przysługuje środek odwoławczy, wymaga wyraźnego dopuszczenia takiej możliwości przepisem ustawowym. Jednocześnie, ani przepisy ustawy Prawo o adwokaturze ani odpowiednio stosowane przepisy k.p.k. nie zawierają przepisu twierdzącego lub mogącego podlegać wykładni, w wyniku której przyjąć można byłoby, że przysługuje środek odwoławczy od

postanowienia sądu dyscyplinarnego wydanego w wyniku odwołania od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego umarzającego dochodzenie lub odmawiającego jego wszczęcia. W szczególności, przepisem takim nie jest art. 91 ust. 2 ustawy, stwierdzający, że sąd dyscyplinarny izby adwokackiej rozpoznaje wszystkie sprawy jako sąd pierwszej instancji, z wyjątkiem spraw, w których w pierwszej instancji orzeka Wyższy Sąd Dyscyplinarny oraz odwołań od kary upomnienia wymierzonej przez dziekana. Przepis ten, choć istotnie pomija rolę sądu dyscyplinarnego izby jako sądu rozpoznającego odwołania od kończących postępowanie postanowień rzecznika dyscyplinarnego, nie kreuje jednak, jak tego wymagają przywołane wyżej przepisy, dopuszczalności środka odwoławczego od postanowienia sądu odwoławczego, jakim, co wyżej wskazano, jest w tym wypadku sąd dyscyplinarny izby adwokackiej.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 93/13: Wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnych orzeczeń (w wypadku postępowania dyscyplinarnego orzeczeń i postanowień) kończących postępowanie sądowe. Postanowienie sądu dyscyplinarnego, zapadłe w wyniku odwołania od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego kończy jedynie postępowanie przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym, a nie "postępowanie sądowe", w związku z czym nie może być w ogóle uchylone w trybie wznowienia postępowania określonego przepisami odpowiednio stosowanego w postępowaniu dyscyplinarnym rozdziału 56 k.p.k., tak na podstawie art. 540 i 540b k.p.k., jak również na podstawie art. 542 § 3, czyli z urzędu - w razie ujawnienia się uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 121/12: W postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym w oparciu o przepisy ustawy Prawo o adwokaturze nie istnieje możliwość stwierdzenia, że doszło do przewlekłości postępowania w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2004.179.1843 z późn. zm.). Przesądza o tym treść art. 3 wskazanej ustawy wskazujący rodzaje postępowań, w których możliwe jest stwierdzenie przewlekłości (postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, postępowanie w sprawach o wykroczenia, postępowanie w przedmiocie

odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, postępowanie karne, postępowanie cywilne, postępowanie sądowno-administracyjne, postępowanie egzekucyjne oraz inne postępowanie dotyczące wykonania orzeczenia sądowego). W szczególności zauważyć należy, że postępowanie dyscyplinarne wobec adwokatów i aplikantów adwokackich, choć w zakresie nieuregulowanym w ustawie Prawo o adwokaturze stosuje się do niego odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego, nie jest postępowaniem karnym ale odrębnym ustawowo regulowanym postępowaniem.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 22/14: Względy celowości, o których mowa w art. 92 ust. 4 ustawy Prawo o adwokaturze, bez wątplenia obejmują swym zakresem sytuacje, w których występują realne okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy w danym sądzie oraz o tym, że tylko przekazanie stworzy lepsze możliwości do trafnego rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu. Są to sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny. Przekazanie sprawy innemu sądowi dyscyplinarnemu jest zatem wskazane, gdy ze względu na dobro „adwokackiego wymiaru sprawiedliwości” cały sąd miejscowy jest nieodpowiedni do rozpoznania konkretnej sprawy. Rzeczą sądów, w tym także sądów dyscyplinarnych, jest takie orzekanie, aby w opinii publicznej oraz środowiskowej nie powstawały wątpliwości co do tego, że wydawane orzeczenia są wolne od jakichkolwiek poza procesowych wpływów, podyktowane jakimikolwiek innymi przestankami niż te, które wynikają z materiału dowodowego i treści ustawy. Przepis art. 92 ust. 4 ustawy ma jednak charakter wyjątkowy, przez co odstępianie od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o niemożności pozostawienia sprawy w gestii sądu właściwego miejscowo. Ocena przesłanek dopuszczających wyznaczenie do rozpoznania sprawy innego niż właściwy miejscowo sąd dyscyplinarny, powinna cechować się zdecydowaną wyrazistością wniosków wynikających z tej oceny na tle całokształtu realiów konkretnej sprawy, w tym procesowych uwarunkowań jej rozpoznania przez sąd miejscowo właściwy i konsekwencji jej przekazania innemu sądowi. Podniesione przez obwinionego okoliczności nie wskazują na konieczność rozstrzygnięcia w myśl art. 92

ust. 4 ustawy Prawo o adwokaturze, to jest na konieczność wyznaczenia do rozpoznania sprawy innego sądu dyscyplinarnego. Nie istnieje przeszkoda do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Nie wymagają tego także względy celowości (...) Wyższy Sąd Dyscyplinarny uważa za swój obowiązek przypomnienie w tym miejscu, że z mocy art. 89 ustawy prawo o adwokaturze, sąd dyscyplinarny jest w zakresie orzekania niezawisły, rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego. Zachowanie niezawisłości w orzekaniu jest podstawowym i najważniejszym obowiązkiem sędziego dyscyplinarnego. Zastrzeżenia podnoszone przez obwinionego a dotyczące osób Prezesa Sądu Dyscyplinarnego (...) oraz Rzecznika Dyscyplinarnego (...) rozstrzygnięte być powinny (...) wyłącznie w kontekście zaistnienia bądź braku przesłanki uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności w danej sprawie przewidzianej w art. 41 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy Prawo o adwokaturze, a zatem instytucji wyłączenia sędziego oraz wyłączenia oskarżyciela (art. 47 §1 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy). Ewentualne postanowienie sądu dyscyplinarnego w tym zakresie winno zapaść po szczegółowym i wszechstronnym rozważeniu wskazanej przesłanki wyłączenia zaś uzasadnienie postanowienia wskazywać powinno w sposób przekonujący powody rozstrzygnięcia.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 105/12: Jak wynika z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze, odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają jedynie adwokaci i aplikanci adwokaccy. Jest to naturalną konsekwencją założenia, iż organy o charakterze korporacyjnym, jakimi są rzecznicy i sądy dyscyplinarne, nie mogą prowadzić postępowań i orzekać w sprawach osób nie będących członkami samorządu. Warunkiem umożliwiającym prowadzenie postępowania dyscyplinarnego jest także, by w toku postępowania osoba, której postępowanie dotyczy, była adwokatem lub aplikantem adwokackim. Podstawą prawną postanowienia o umorzeniu postępowania z uwagi na fakt, że przewinienie dyscyplinarne popełnione zostało przez osobę nie będącą w toku postępowania adwokatem lub aplikantem adwokackim jest art. 17 §1 pkt. 11 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy Prawo o adwokaturze (inna okoliczność wyłączająca postępowanie).

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 32/14: Uchwała nr 30/2008

Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 22 listopada 2008r. dotycząca kosztów postępowań dyscyplinarnych nie pozwala na zgodne z obowiązującymi przepisami prawa orzekanie kosztów postępowania dyscyplinarnego. Wprowadzając zryczałtowaną opłatę pobieraną od obwinionych w razie skazania Uchwała nr 30/2008 wykroczyła poza upoważnienie przyznane Naczelnej Radzie Adwokackiej w art. 58 i odesłanie zawarte w art. 95n w zw. z art. 95l ust.1 Ustawy o z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w zakresie, w jakim reguluje postępowanie dyscyplinarne wobec adwokatów i aplikantów adwokackich w części dotyczącej kosztów tego postępowania mimo braku ku temu jakiegokolwiek upoważnienia w ustawie Prawo o Adwokaturze. Wyższy Sąd Dyscyplinarny zauważa, że art. 95l ust.1 ustawy Prawo o adwokaturze w sposób jednoznaczny definiuje koszty postępowania dyscyplinarnego jedynie jako wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem. Już samo sformułowanie „wszelkie wydatki” uniemożliwia orzekanie kosztów postępowania w formie opłaty zryczałtowanej. Nadto, wbrew pogładowi wyrażonemu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, art. 95l ust.1 ustawy jako samodzielnie i odmiennie niż k.p.k. regulujący zagadnienie kosztów postępowania, wyklucza możliwość odpowiedniego stosowania w postępowaniu dyscyplinarnym art. 616 §2 k.p.k. Koszty postępowania dyscyplinarnego obejmują wyłącznie wydatki, nie zaś wydatki i opłaty jak w wypadku kosztów sądowych w k.p.k. Nadto, Wyższy Sąd Dyscyplinarny zauważa, że postępowanie dyscyplinarne wobec adwokatów i aplikantów adwokackich regulowane może być wyłącznie ustawą. Akty prawne niższego rzędu, w tym akty prawa samorządowego regulować mogą postępowanie dyscyplinarne wyłącznie w wypadku upoważnienia ustawowego i tylko w jego granicach. Wyższy Sąd Dyscyplinarny w niniejszym składzie podziela bez zastrzeżeń pogląd prawny wyrażony w niniejszej sprawie przez skład Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w postanowieniu z dnia 20 października 2012r., sygn. akt WSD 58/12. Koszty postępowania dyscyplinarnego w sprawie niniejszej winny być ustalone zgodnie z odpowiednio stosowanymi w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącymi wydatków przepisami art. 618 i następnymi k.p.k.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 63/10: Jak jednoznacznie wynika z treści art. 426 §1 k.p.k. stosowanego odpowiednio w postępowaniu dyscyplinarnym wobec adwokatów i aplikantów adwokackich z mocy art. 95n ustawy Prawo o adwokaturze, od orzeczeń i postanowień sądu odwoławczego nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis art. 426 jest konsekwencją

dwuinstancyjnego ustroju sądownictwa. Statuuje on ogólną regułę, że od orzeczeń sądu odwoławczego nie przysługuje zwyczajny środek odwoławczy. Chodzi tu zarówno o orzeczenia wydawane przez sąd odwoławczy na skutek odwołania (jak miało to miejsce w tym wypadku), jak i orzeczenia wydane przez instancję ad quem w toku postępowania odwoławczego. Żaden z przepisów Prawa o adwokaturze podobnie jak żaden z przepisów odpowiednio stosowanego kodeksu postępowania karnego nie przewiduje środka odwoławczego od postanowienia sądu II instancji wydanego w wyniku rozpoznania odwołania od postanowienia sądu I instancji odmawiającego przyjęcia środka odwoławczego.

Postanowienie WSD z dnia 26 kwietnia 2014r., WSD 17/14: Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokata musi być przepis ustawy Prawo o adwokaturze, konkretnie zaś art. 80, w którym określono zachowania adwokatów i aplikantów adwokackich podlegające odpowiedzialności dyscyplinarnej. Materialnoprawna podstawa przypisania odpowiedzialności dyscyplinarnej, tak jak każdej odpowiedzialności represyjnej, musi być oparta w przepisie rangi ustawowej, a jedynie ewentualnie uzupełniona o przepisy podustawowe albo zawarte w uchwałach organów korporacyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2010 r., SDI 12/10, OSNKW 2011/3/25). Z wymienionych w art. 80 ustawy podstaw odpowiedzialności dyscyplinarnej, trzy pierwsze mają charakter blankietowy, nie pozwalają zatem samodzielnie na ustalenie, czy określone zachowanie wypełnia ustawowe znamiona przewinienia dyscyplinarnego. Dla przyjęcia odpowiedzialności dyscyplinarnej konieczne jest nie tylko określenie, w której z wymienionych postaci sąd dyscyplinarny upatruje podstaw odpowiedzialności obwinionego, ale także wskazanie normy konkretyzującej, i tak - w wypadku postępowania sprzecznego z prawem - wskazania konkretnego przepisu prawa naruszonego przez adwokata, w wypadku drugiej i trzeciej z podstaw - wskazania zasady lub obowiązku uregulowanych w Zbiorze Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, bądź to w innej wewnętrznej regulacji korporacyjnej, ale też wynikających z historycznie ukształtowanego zwyczaju, potwierdzonego jednolitą, konsekwentną linią orzecznictwa sądów dyscyplinarnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2010 r., SDI 12/10, OSNKW 2011/3/25). Uregulowania zawarte w Zbiorze Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu nie stanowią samoistnej, materialnoprawnej podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej o charakterze represyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009 r., SDI

22/09, OSN-SD 2009, poz. 132). Wyższy Sąd Dyscyplinarny zwraca przy tym uwagę, iż art. 80 ustawy nie przewiduje odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej „Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej)”, ale za postępowanie sprzeczne z „zasadami etyki lub godności zawodu”. Postępowanie sprzeczne z zasadami etyki lub godności zawodu to postępowanie zaprzeczające zachowaniu uwzględniającemu nakazy i zakazy wynikające z ogólnie obowiązujących norm etycznych, poniżające w opinii publicznej, podrywające zaufanie do zawodu, także uregulowane w Zbiorze Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, ale też wynikające z historycznie ukształtowanego zwyczaju, norm zwyczajowo przyjętych przez środowisko adwokackie, wreszcie potwierdzone konsekwentną linią orzecznictwa sądów dyscyplinarnych – a zatem pojęcie znacznie wykraczające poza zbiór zapisów uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej (ZZEAIiGZ KEA). Zauważyć wreszcie należy, że pierwszy „sformalizowany” Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu uchwalony został przez Naczelną Radę Adwokacką w roku 1961. Do tego czasu nie istniał żaden sformalizowany zbiór, wykaz czy też katalog przewinień przeciwko zasadom etyki adwokackiej lub godności zawodu adwokata. Mimo tego, akty prawne tworzące ustrój adwokatury przewidywały odpowiedzialność dyscyplinarną za tego rodzaju przewinienia. Dekret Naczelnika Państwa z 24 grudnia 1918r. w przedmiocie statutu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego regulował odpowiedzialność dyscyplinarną między innymi za „wykroczenia przeciwko honorowi i godności stanu adwokackiego”, rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 7 października 1932 r. Prawo o ustroju adwokatury za „uchybiecie godności stanu adwokackiego”, ustawa z 4 maja 1938 r. Prawo o ustroju adwokatury za „uchybiecie godności stanu”, wreszcie ustawa z 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury za „postępowanie sprzeczne z zasadami słuszności lub godności”. Idąc tokiem argumentacji obwinionego należałoby przyjąć, że w czasie obowiązywania wskazanych aktów prawnych brak było materialno-prawnych podstaw ścigania dyscyplinarnego, nie istniał bowiem żaden sformalizowany katalog przewinień przeciwko zasadom etyki adwokackiej lub godności zawodu adwokata. Z powodów wyżej wskazanych nie jest to pogląd słuszny. Nie ma też racji obwiniony, kiedy utożsamia wynikające z art. 3 ust. 1 pkt. 5 ustawy zadanie samorządu zawodowego ustalania zasad etyki zawodowej z obowiązkiem ich kodyfikacji. Kodyfikacja zasad etyki jest zadaniem obiektywnie niemożliwym z uwagi na niemożność opisanego zamkniętego

katalogu wszystkich zachowań, które można oceniać jako etycznie niewłaściwe. Wbrew mylącej istotnie nazwie drugiego członu uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej, nie jest ona kodeksem, w tym znaczeniu, że nie reguluje w sposób całościowy i wyczerpujący całej dziedziny zalecanych lub zakazanych zachowań adwokatów. Przesądzą o tym choćby zapisy §1 pkt. 1 i 2 oraz §2 ZZEiGZ.